



# CREATIVE THINKING



คิดนอกกรอบ สร้างไอเดียใหม่

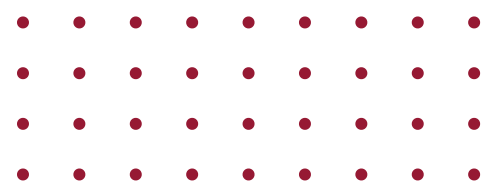
---

**ฐายิกา จันทรเทพ**

นักส่งเสริมนวัตกรรมอาวุโส  
สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน)



# WHAT IS INNOVATION ?



สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ





# สิ่งสำคัญที่สร้างให้เกิด "นวัตกรรม"

ความรู้

KNOWLEDGE



ความคิดสร้างสรรค์

CREATIVITY



คุณค่า

VALUE



มีประโยชน์

ช่วยแก้ปัญหา  
บางอย่าง

เกิดมูลค่าเพิ่ม  
ทางเศรษฐกิจ

วิทยาศาสตร์  
Science

พิสูจน์แล้วจริง

น้ำเดือด  
ที่ 100 องศา

เทคโนโลยี  
Technology

นำวิทยาศาสตร์  
มาใช้งาน

พลังของไอน้ำ  
มาหมุนใบพัด

สิ่งประดิษฐ์  
Invention

สร้างสิ่งใหม่จากเทคโนโลยี  
หรือสิ่งของรอบตัว

เครื่องปั่นไฟ  
พลังน้ำ

นวัตกรรม  
Innovation

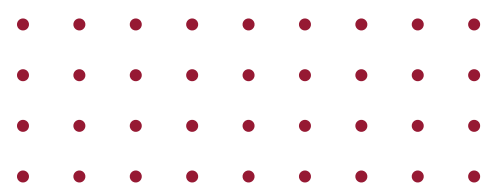


เมื่อสิ่งประดิษฐ์สร้างคุณค่า  
และเกิดการใช้งานในวงกว้าง

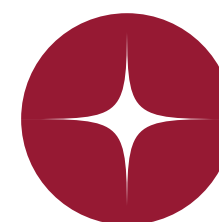
ปั่นไฟให้คนใน  
พื้นที่ห่างไกล



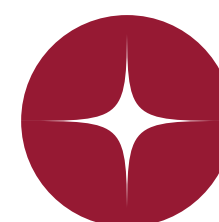
# CREATIVE THINKING



5 WHY



SCAMPER



6 THINKING HATS





**“ตั้งคำถามให้ถูกต้องก่อน”**





WHY?

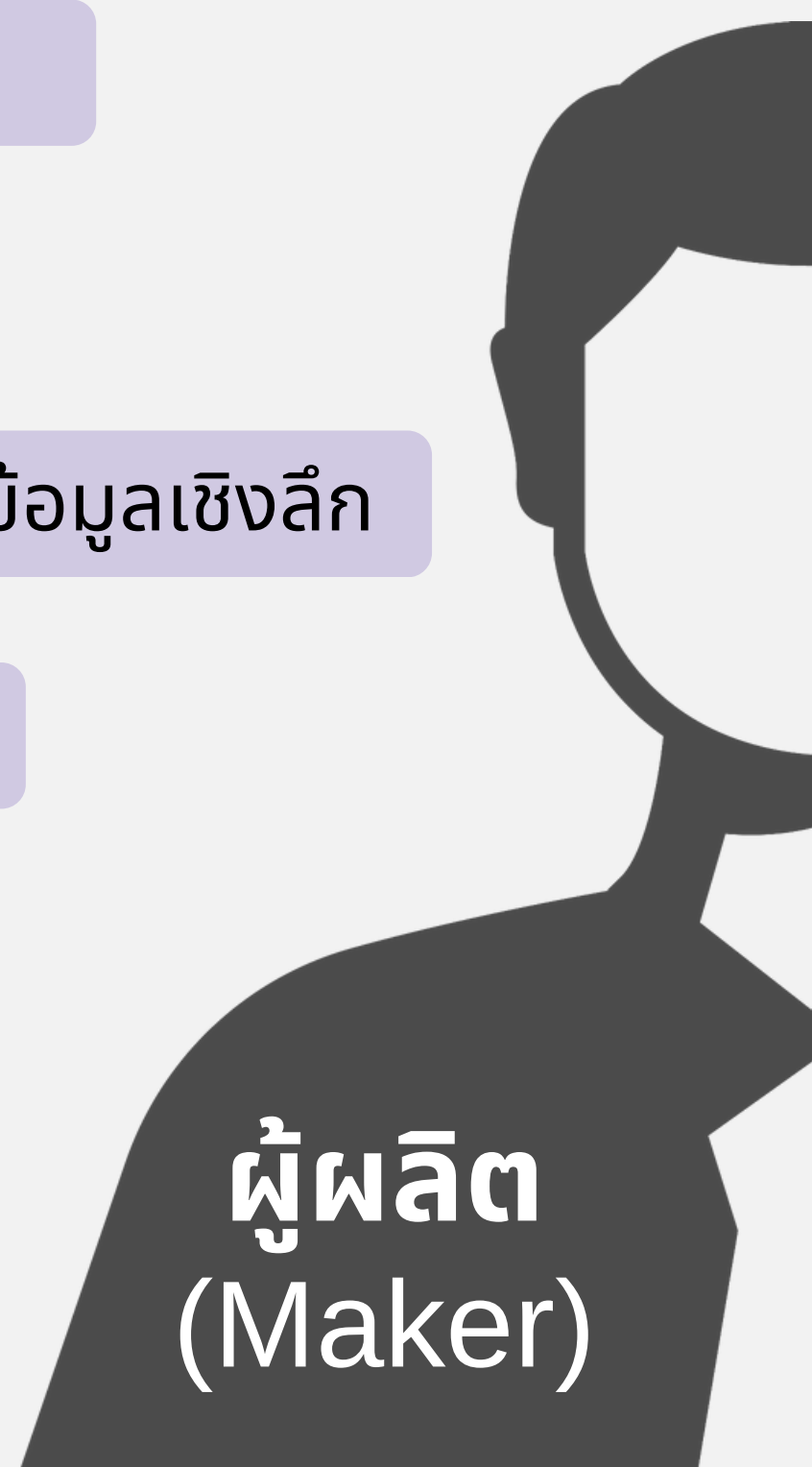
สิ่งที่  
เกิดขึ้น





ผู้ใช้  
(User)

- ผลิตทำไม
- ไม่ตอบโจทย์การใช้งาน
- เพิ่มปัญหา  
มากกว่าแก้ปัญห
- ได้สิ่งของ  
ที่ได้รับประโยชน์
- ไม่เชื่อ
- ไม่เกิดการใช้งาน



ผู้ผลิต  
(Maker)

- ไม่คืนข้อมูล / ไม่สัมภาษณ์
- ขาดทุน / เจ๊ง
- ขายไม่ได้
- ไม่เข้าใจข้อมูลเชิงลึก
- สูญเสียทรัพยากรการผลิต
- เสียเวลา / เสียแรง

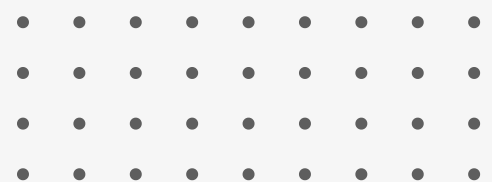
ทำไมเราต้องหา INSIGHT เพื่อรู้ลึกรู้จริง?

เข้าใจความต้องการที่แท้จริง

ความคิด ความรู้สึก พฤติกรรม การใช้ชีวิต

ที่มาของปัญหา/ความต้องการ

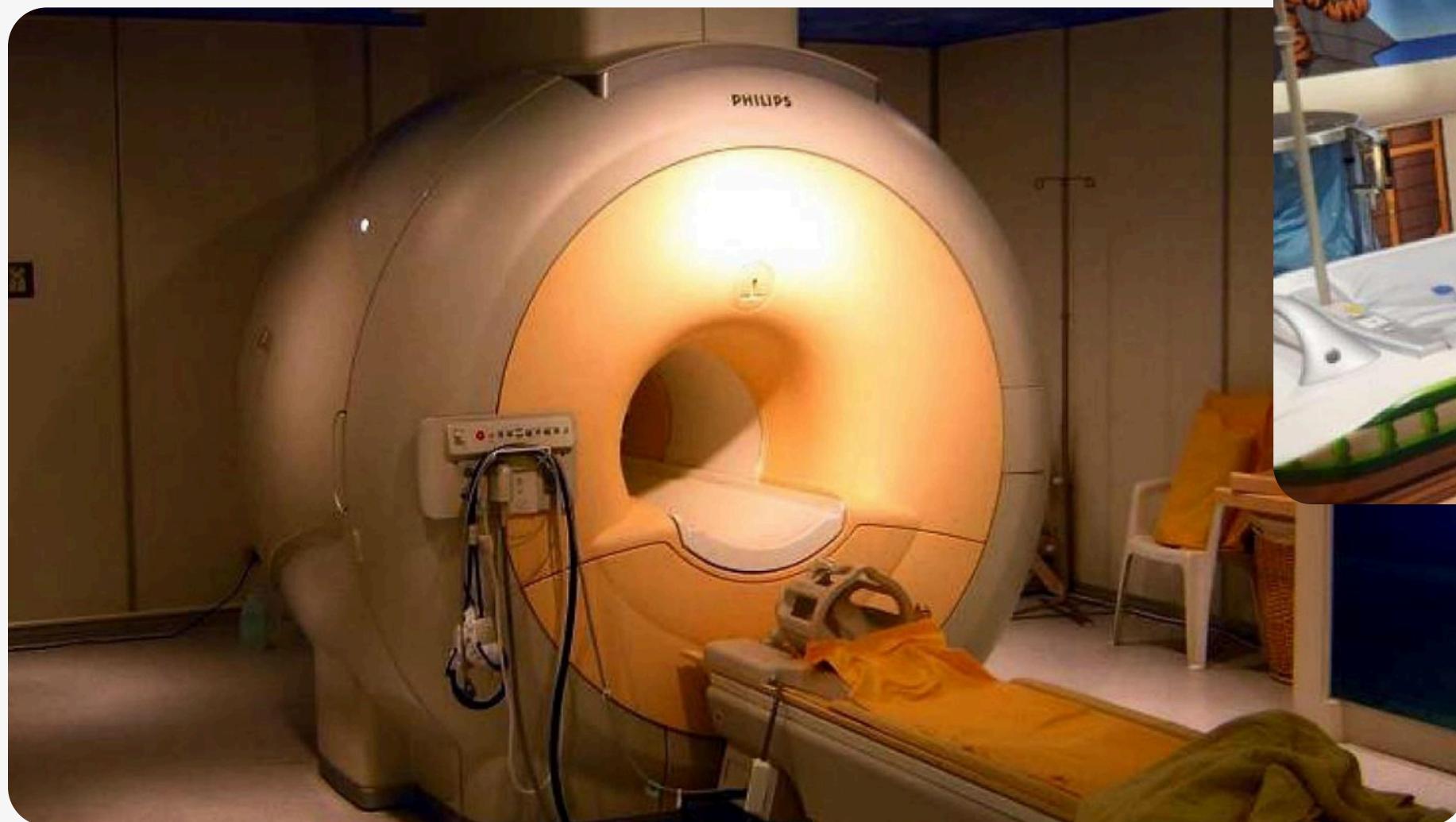
เพื่อใช้พัฒนาไอเดียที่ตอบโจทย์ความต้องการได้

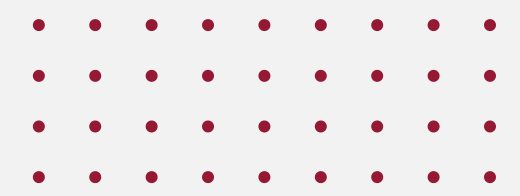


# สิ่งสำคัญคือ “การเรียนรู้และเข้าใจ” ลูกค้ำ

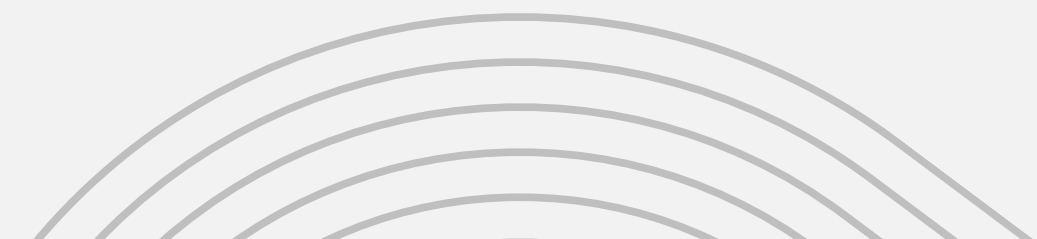


Designing a Patient-Centered Experience

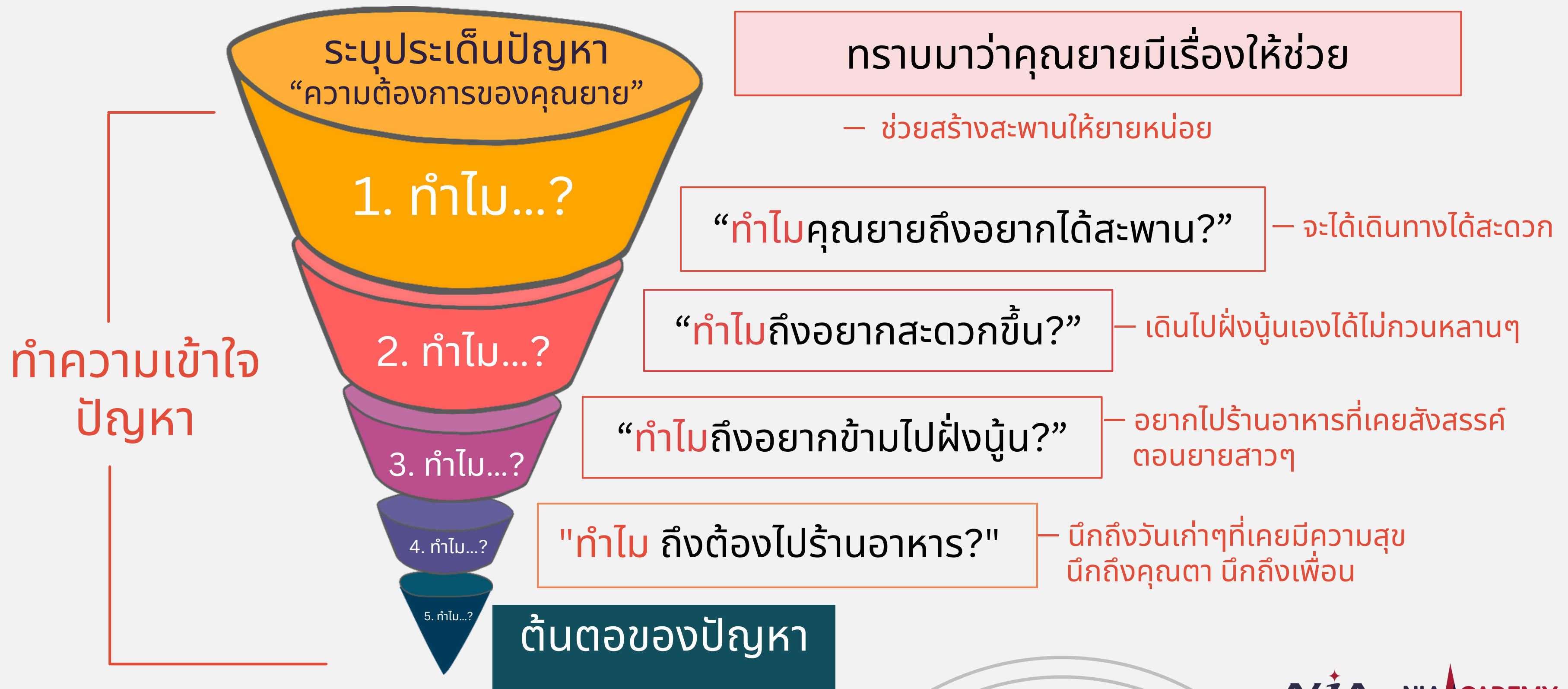




# “Start with WHY”



# ทำความเข้าใจปัญหา : ถามทำไม 5 ครั้ง (5-WHY)

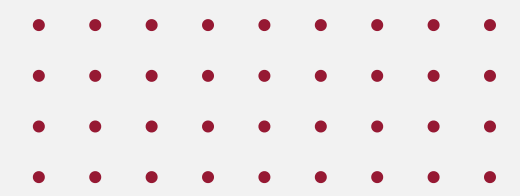




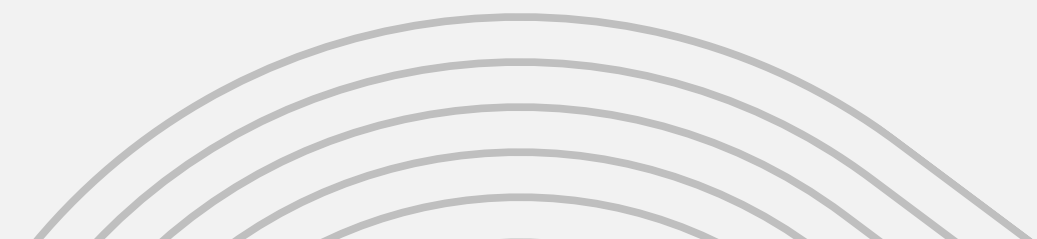
# Key Takeaways



- **ช่วยให้เข้าใจรากของปัญหา** – การตั้งคำถาม “ทำไม” ซ้ำๆ ช่วยให้เราเจาะลึกถึงต้นเหตุที่แท้จริง แทนที่จะมองแค่ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น
- **ลดการแก้ปัญหที่ปลายเหตุ** – แทนที่จะรีบหาทางแก้ปัญหเฉพาะหน้า 5 Why ช่วยให้แน่ใจว่าเรากำลังแก้ไข “ต้นเหตุ” ไม่ใช่แค่ “อาการของปัญหา”
- **ใช้ได้กับทุกสถานการณ์** – ไม่ว่าจะเป็นการแก้ปัญหในงาน กระบวนการทำงาน หรือแม้แต่การพัฒนาผลิตภัณฑ์
- **5 Why ไม่ได้มีแค่ 5 ครั้งเสมอ** – บางปัญหาอาจต้องถามมากกว่าหรือน้อยกว่า 5 ครั้ง ขึ้นอยู่กับความซับซ้อนของปัญหา!



# “SCAMPER”



# SCAMPER

## แทนที่ S (Substitute)

การแทนที่องค์ประกอบบางอย่าง  
ด้วยสิ่งใหม่หรือวิธีใหม่  
เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ดีกว่าเดิม

- อะไรที่สามารถถูกแทนที่ได้?
- อะไรที่นำมาใช้แทนได้?
- จะเปลี่ยนคนที่เกี่ยวข้องของเป็นใครได้?
- จะนำกระบวนการใดมาแทนที่ได้?
- จะนำวัสดุใดมาใช้แทนได้?

## รวมกัน C (Combine)

การผสมผสานสองสิ่งเข้าด้วยกัน  
เพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่

- อะไรที่รวมกันได้?
- อะไรที่ผสมกันได้?
- ส่วนประกอบบางชิ้นเชื่อมโยงกันอย่างไร?
- จุดประสงค์ใดที่นำมารวมกันได้?

## ประยุกต์ใช้ A (Adapt)

การปรับใช้แนวคิดจากที่อื่น  
ให้เข้ากับบริบทของเรา  
เพื่อแก้ปัญหาหรือต่อยอดไอเดีย

- มันทำให้นึกถึงไอเดียอื่นได้อีก?
- มีสิ่งใดที่คล้ายคลึงกันและสามารถประยุกต์ใช้ได้กับปัญหาที่เผชิญอยู่?
- เคยมีเหตุการณ์เหมือนกันนี้เกิดขึ้นในอดีตหรือไม่?

## ดัดแปลง M (Modify)

การปรับเปลี่ยนคุณสมบัติ  
หรือรายละเอียดบางอย่าง  
เพื่อให้สิ่งนั้นโดดเด่นหรือลงตัวกว่าเดิม

- สามารถดัดแปลงอะไรได้?
- สามารถเปลี่ยนความหมายได้หรือไม่?
- อะไรที่เพิ่ม / ลดได้?
- อะไรที่ทำให้ทันสมัยขึ้นได้?
- อะไรที่ทำให้ใหญ่ขึ้นได้?
- อะไรที่ทำให้เล็กลงได้?

## ใช้ประโยชน์อย่างอื่น P (Put to Another Use)

การนำสิ่งที่มีอยู่ ไปใช้ในจุดประสงค์  
หรือบริบทอื่นที่ต่างจากเดิม

- มันสามารถใช้เพื่อประโยชน์อะไรได้อีกในสภาพปัจจุบันของมัน?
- มันสามารถใช้เพื่อประโยชน์อะไรได้อีกหากถูกปรับเปลี่ยนไป?

## ตัดทิ้ง E (Eliminate)

การตัดทอนหรือยกเลิกสิ่งที่ไม่จำเป็นออกไป  
เพื่อลดความซับซ้อน ประหยัดทรัพยากร  
หรือลดต้นทุน

- อะไรที่ตัดทิ้งได้?
- อะไรที่ถ้าไม่มีแล้วแต่ก็ยังทำงานได้ปกติ?

## จัดใหม่ R (Rearrange)

การสลับลำดับขั้นตอน  
หรือพลิกมุมมอง/วิธีคิด  
เพื่อให้เห็นแนวทางแก้ปัญหาแบบใหม่

- มีรูปแบบอื่นที่ใช้การได้เหมือนกันหรือไม่?
- สามารถปรับเปลี่ยนอย่างไรได้?
- อะไรที่ถูกแทนที่ได้?
- อะไรที่ถูกจัดใหม่ได้?



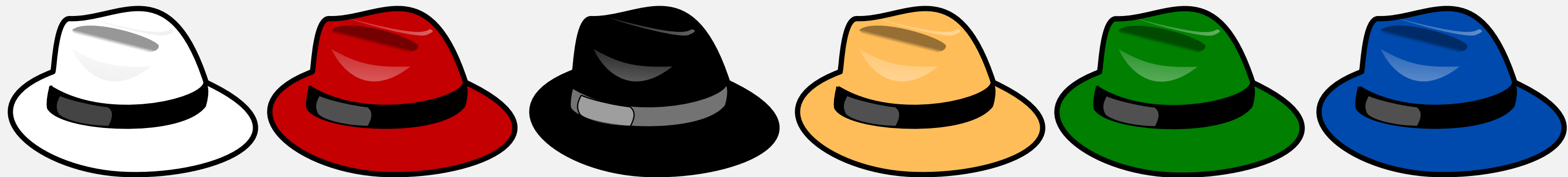
# Key Takeaways



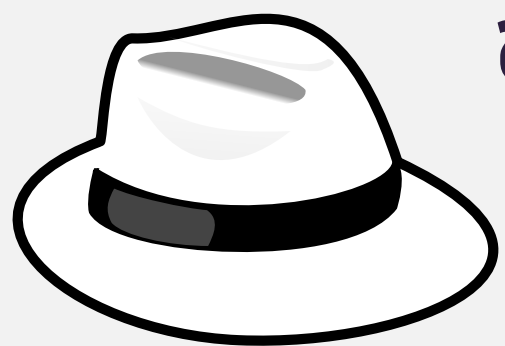
- SCAMPER คือชุดคำถามที่ช่วย “ปลดล็อก” ไอเดีย
- อย่างกลัวจะได้ไอเดียเยอะๆ เพราะยิ่งเยอะ ยิ่งเปิดทาง
- ฝึกใช้บ่อยๆ จนเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการคิด



# “6 Thinking hats”

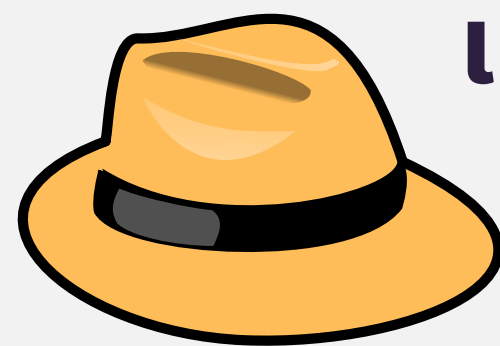


# สีของหมวกแต่ละใบ หมายถึงอะไร?



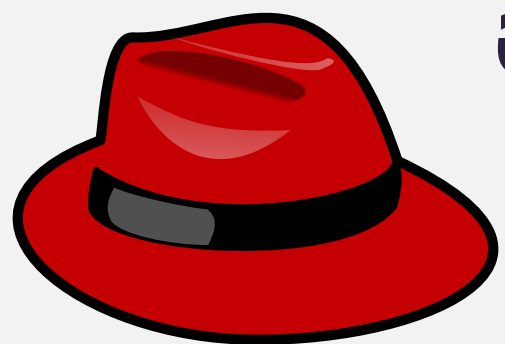
## ข้อมูล & ข้อเท็จจริง

- ข้อมูลที่เรามีคืออะไร?
- ข้อมูลอะไรที่เราต้องการ?



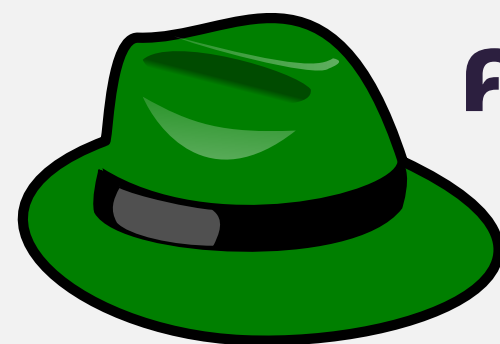
## แง่ดี & โอกาส

- มีข้อดีอะไร? มีโอกาสอะไรบ้าง?
- ไอเดียนี้สร้างประโยชน์อะไรให้เรา?



## อารมณ์ & ความรู้สึก

- รู้สึกอย่างไรกับสถานการณ์นี้?
- มีสัญชาตญาณหรือความกลัวอะไรบ้าง?



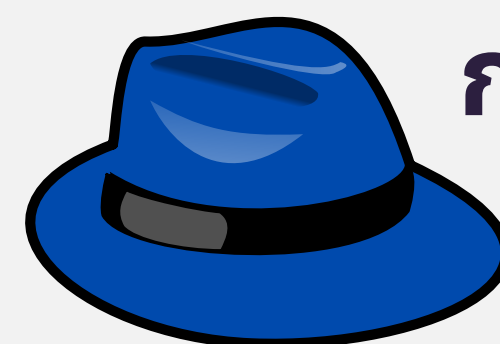
## ความคิดสร้างสรรค์

- เราจะคิดนอกกรอบได้อย่างไร?
- มีทางเลือกอื่น ๆ ที่น่าสนใจไหม?



## ระวัง & วิเคราะห์ความเสี่ยง

- อะไรคือข้อเสีย จุดอ่อน หรือ ความเสี่ยงของไอเดียนี้?
- มีข้อจำกัดอะไรที่ต้องพิจารณา?



## กระบวนการ & การสรุปผล

- ขั้นตอนต่อไปคืออะไร?
- สรุปผลจากหมวกอื่นๆ และตัดสินใจ



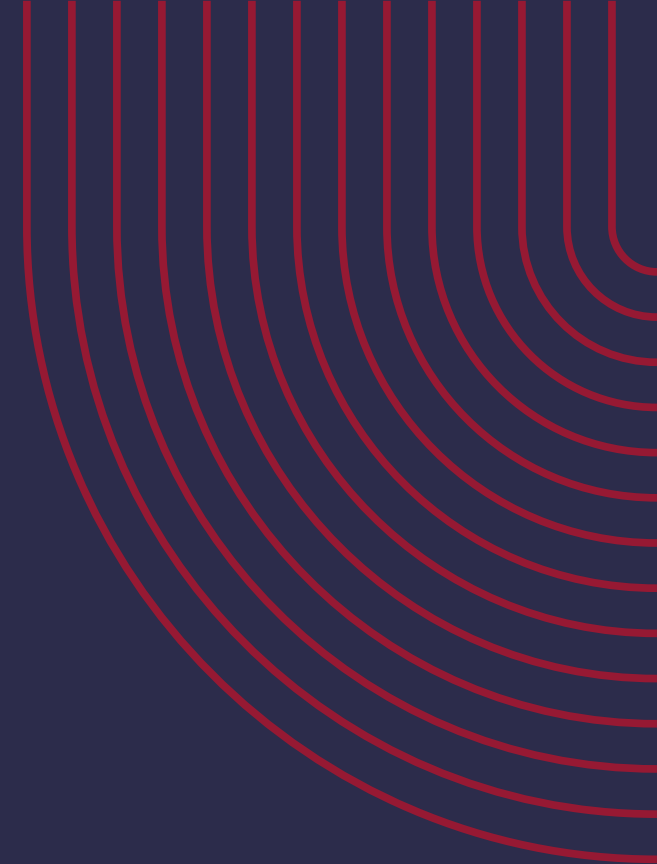
# Key Takeaways



**6 Thinking Hats ช่วยให้เห็นองปัญหาหลายมุม**

**ลดอคติและเพิ่มความคิดสร้างสรรค์**

**ใช้ได้กับการตัดสินใจเชิงธุรกิจและการแก้ปัญหา**



# THANK YOU

[www.nia.or.th](http://www.nia.or.th) | [info@nia.or.th](mailto:info@nia.or.th) | 02 017 5555

